

בס"ד. ש"פ שמיני, מבה"ח אייר ה'תשמ"ג.

בלתי מוגה

ויהי ביום השמיני גוי, וידוע הדיוק בזה בדרושי רבותינו נשיאינו, דהנה מה שיום זה נקרא יום שמיני הוא (כפירוש הכלי יקר) להיותו שמיני למילואים, ולכאורה הרי ימי המילואים הם שבעה ימים, כמשי"נ שבעת ימים ימלא את ידכם, ומהו ענין יום השמיני למילואים. ומבואר בכלי יקר, שמעלת יום זה היא מה שבו הי' גילוי השכינה כמ"ש וירא אליכם כבוד ה', וכפירוש רש"י (פקודי לט, מג) ויברך אותם משה, אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם ויהי נועם ה' אלקינו עלינו וגוי. וכן מפורש בכתוב שאז הי' וירא כבוד ה' אל כל העם, ותצא אש מלפני ה' וגוי. ולכאורה צריך ביאור מה יום מיומיים, למה ביום זה דוקא הי' גילוי שכינה ולא בימים שלפניו שהם היו ימי המילואים.

וכללות הביאור בזה, הוא ע"פ המבואר בתשובת הרשב"א הידועה, שיש מועדים של שבעה ימים ויש של שמונה ימים, דשבעת ימים הם ימי ההיקף, ומספר שמונה הוא השומר את ההיקף ולמעלה ממנו. דעם היות דמספר שבעה הוא מספר שלם, והיקף שלם, שבעת ימי הבנין, אבל מ"מ צריך לענין השומר אותו, וזה ענינו של מספר שמונה השומר את ההיקף. ומזה שהוא השומר את ההיקף מובן שיש בו ב' ענינים. א' שהוא למעלה מימי ההיקף, ב' דמ"מ יש לו איזו שייכות לימי ההיקף דלכן הוא יכול לשמור על ההיקף. והיינו, דמספר שבעה הוא מספר השידך לעולם, דהעולם נברא ע"י שבעת ימי הבנין, היינו במספר שבעה דוקא, דמספר זה הוא החוזר בכל שבוע ושבוע, ולכן אחרי כל שבוע מתחילים למנות מחדש היום יום ראשון וכו', אלא שבזה גופא המספר שבעה מורה על שלימות, מה שהעולם נברא בשלימותו, עולם על מילואו נברא. והחידוש דיום השמיני הוא שמספר זה הוא למעלה מעולם, גם מענין עולם על מילואו נברא. אבל אעפ"כ הרי הוא שומר את ההיקף, היינו שהוא הפועל את השלימות ב' הימים, שתהי' בהם שלימות מיוחדת. וזהו מה שביום השמיני למילואים דוקא הי' גילוי השכינה, משום שענין זה, גילוי כבוד ה', הוא הגילוי דבחי השומר את ההיקף, הפועל את השלימות דשבעת ימי הבנין, שבעת ימי המילואים. וביותר יובן העילוי דיום השמיני ע"פ מה שמובא בפירוש רש"י על הפסוק שיום זה (יום השמיני) נטל עשר עטרות. והיינו, דנוסף לזה שהוא יום שמיני, הנה יום זה גופא נטל גם הענין דעשר (מספר עשר שלמעלה משמונה), ובזה גופא כמו שהם באופן של עטרה, עשר עטרות דוקא. ומכיון דהמשכת ענינים אלו (מספר עשר ובאופן דעטרות) היתה ביום זה, יום השמיני למילואים, וכנ"ל דיום זה גופא נטל אותם, הנה זה מבאר יותר את מעלת ענין יום זה, שדוקא בו הי' גילוי שכינה כו'.

וביאור ג' ענינים הנ"ל [ענין שבעת ימי המילואים, וענין שמיני למילואים, וענין עשר עטרות], יובן ע"פ מארז"ל גבי הכנור של ביהמ"ק, שגם בו יש ג' אופנים. דכנור של זמן הזה (זמן שביהמ"ק הי' קיים) הוא של ז' נימין, וכנור של ימות המשיח הוא בן ח' נימין, וכנור דלעתיד לבוא הוא כנור של עשר נימין כמ"ש עליו עשור גוי. דענין ביהמ"ק הוא השלימות של העולם, עולם על מילואו נברא, וזהו גם ענינו של כנור, שהוא אותיות כ"ו נר. כ"ו הוא גימטריא של שם הוי' והוא באופן של נר המאיר. דזהו שלימות העולם שנברא על מילואו, למעלה ממה שהעולם נברא ע"י שם אלקים, אלא מה שנברא ע"י שם הוי', אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום

עשות הווי' גוי' ארץ ושמים. ובביהמ"ק הי' גילוי שם הווי' באופן דנר, כי משם אורה יוצאה לכל העולם כולו. ולכן הי' הכנור במס' שבעה דוקא, כי הוא שלימות ההיקף. ולעתיד יהי' ענין שומר ההיקף, שמונה נימין ואח"כ גם למעלה מזה, ענין עשר נימין.

והענין בעבודת האדם, הנה מבואר בתניא (רפ"ג) שיש עשר בחי' בנפש שהם כנגד עשר ספירות עליונות שנשתלשלו מהן, הנחלקות לשתיים שהן שלש אמות (חב"ד) ושבע המדות, שבעת ימי הבנין, כי הם עיקר בנין עבודתו של אדם, שהרי עיקר עבודת האדם היא במדות דוקא. וכמבואר בכ"מ שלכן החיוב דכיבוש ארץ ז' עממין הוא גם לפני ביאת משיח, כי עתה עיקר העבודה היא עבודת המדות. משא"כ לעתיד יהי' גם כיבוש ג' הארצות שהם כנגד ג' המוחין. וכמ"ש וכי ירחיב הווי' אלקיך את גבולך גוי', דקאי על כיבוש ארץ קיני קניזי וקדמוני, שהם כנגד ג' המוחין חב"ד.

והנה מבואר על הפסוק הנסתרות להווי' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו גוי', דוהנגלות אותיות ו"ה נגלות, דו"ה הם המדות, שהם בבחי' נגלות לכאו"א, כי כאו"א שייך לעבודה במדות שבלב. משא"כ הנסתרות הן המוחין, היינו ההתבוננות וידיעת אלקות וכו', דענין זה הוא בכל חד וחד לפום שיעורא דילי'. וצריך להבין, הרי בפסוק נאמר הנסתרות להווי' אלקינו, שאי"ז שייך להעבודה שלנו, ואילו לפי ביאור הנ"ל הי"ז שייך להעבודה שלנו, ורק שהוא באופן של נסתרות, היינו כל חד וחד לפום שיעורא דילי'. אמנם עי"פ הנ"ל י"ל, דאיה"נ עבודה הנ"ל היא מהנסתרות להווי' אלקינו שאי"ז שייך להעבודה שלנו, וזה יהי' רק לעי"ל כאשר ירחיב הווי' אלקיך את גבולך, ואילו עכשיו אינו שייך לנו, ומה שגם עכשיו ישנה העבודה דמוחין הוא רק מצד זה שכל הגילויים דלעיל תלויים במעשינו ועבודתינו, לכן גם הכיבוש דג' אומות קני קניזי וקדמוני תלוי ג"כ בעבודת האדם, שגם עכ"ז צ"ל מעין עבודה זו, וכמו בכיבוש ארץ קני קניזי וקדמוני כפשוטו, הנה אף שהכיבוש יהי' לעי"ל דוקא, מ"מ, כשנכרת הברית עם אברהם אבינו בין הבתרים, הרי הי' הברית על כל עשר הארצות. ועד"ז הוא גם בעבודה הרוחנית, שגם עכשיו יש איזה ענין של שייכות לעבודת המוחין.

והנה הגם שעצם עבודת המוחין אינה שייכת עכשיו, ומה שגם עכשיו ישנה עבודה זו הוא רק בתור הכנה להגילוי דלעת"ל כנ"ל, מ"מ ישנו ענין בעבודת המוחין השייך גם לעבודה דעכשיו. והענין הוא, דהנה מכיון שעכשיו עיקר העבודה היא במדות, והנגלות לנו ולבנינו, הרי כדי שענין המדות יהי' בשלימות, צריך שבשביל זה תהי' עכ"פ המסקנא של המוחין, המסקנא שצ"ל ענין של מדות. דכשם שבעבודת המדות עצמה כולם שוים כנ"ל, עד"ז הוא בכללות המסקנא של עבודת המוחין כולם שוים. דבהתבוננות בעומק וכו' בידיעת אלקות, בזה יש חילוקי דרגות, כל חד לפום שיעורא דילי'. משא"כ המסקנא שצריך להיות קיום המצוות לא באופן של מצות אנשים מלומדה אלא מתוך חיות הנפש והתפעלות וכו', הנה בזה הכל שוין.

וזהו ענין הג' מספרים שבעה שמונה עשר בעבודת האדם. שבעת ימי הבנין הוא עבודת המדות, ושמיני השומר את ההיקף, היינו ענין זה שבמוחין שהוא בשביל המדות, המסקנא שבמוחין. דכשם ששלימות שבעת ימי הבנין היא עי"י השמיני השומר עליהם מלמעלה, כ"ה גם בענין המדות, שבעת המדות, שקיומן אפשרי רק עי"י הקדמת מסקנת המוחין, ענין מספר שמיני. ועשר הוא עבודת המוחין מצד עצמו, קני קניזי וקדמוני.

וג' בחי' הנ"ל בספירות, הנה שבעה הם שבעת ימי הבנין, ומספר שמיני. הוא ספירת הבינה, אם הבנים. וענין עשר הוא מה שספירת הבינה כוללת את כל הגי' ראשונות, דזהו ג"כ מה שהמשכה דעשר נמשכה בקדש הקדשים כי בקדש הקדשים נמשכים גם הגי'ר. והנה ע"פ הכלל הידוע בחסידות, שהכלל הכולל כמה פרטים הרי הוא למעלה מהם, הרי מזה נמצא דבר חידוש שיש מעלה בספירת הבינה, קדש הקדשים, לגבי כל הענינים, שכולל את כל גי' המוחין כו'.

והנה הגילוי דויהי ביום השמיני, הי' ע"י משה רבינו, וכנ"ל שמה אמר יה"ר שתשרה שכינה במעשה ידיכם. דלא זו בלבד שבמשך שבעת ימי המילואים הי' משה רבינו משמש בכהונה, שאז הי' רק משה, אלא דגם ביום השמיני היתה העבודה ע"י נתינת כח תחילה ממש, שהוא פעל באהרן (ולמדו על מעשה הקטורת כו') כמבואר בדרושים. ולכאורה ענין זה דורש ביאור, שהרי משה שיך למספר שבעה דוקא, כידוע מה דאיתא במדרש שכל השביעין חביבין ומשה הוא השביעי. וא"כ מה שייכותו ליום השמיני כו'. ובפרט ע"פ המבואר בדרושי ההילולא (יו"ד שבט) שמה שהוא השביעי וכל השביעין חביבין הוריד את השכינה למטה בארץ, ובפרט ע"י בנין המשכן שנעשה מ"ג או ט"ו דברים גשמיים לעשות אותם כלים לאלקות, עד שעשה משקר העולם קרשים למשכן, היינו שהיפך את צירופי האותיות דשקר שיהי' בבחי' קרשים למשכן, לעשות לו יתי' דירה בתחתונים, שכו"ז קשור עם מספר שבעה, מה שמה הוא השביעי. אך הענין הוא, דלבד זאת שמה רבינו הי' השביעי, יש בו גם המעלה דשמונה. דזהו מה שארז"ל משה משה ולא פסיק טעמא בגווייהו. דהשלימות דבריאת העולם, ביום עשות הוי', היא ע"י הוי' דלתתא דוקא, מספר ז', שלימות ההיקף, ופסיק טעמא בגווייהו, שיש הפסק בין שם הוי' דלתתא ושם הוי' דלעילא. משא"כ משה משה לא פסיק טעמא בגווייהו, היינו שמה רבינו כפי שהוא למטה הוא קשור עם ענין משה למעלה, שנקרא משה על שם כי מן המים משיתיהו, שמים הם חכמה, ענין המוחין. ובפרט לפי הפירוש המובא במ"א דמ"ש כי מן המים משיתיהו קאי על עולם נעלה ביותר הנקרא בשם מים. וזוהי מעלת משה שהי' בו גם ענין זה דבחי' שלמעלה מז', בחי' השומרת את ההיקף. ועד שארז"ל עשרה שמות נקרא בהם משה, ומ"מ השם שנקרא בו בתורה הוא השם משה דוקא, ע"ש כי מן המים משיתיהו, משום שעיקר ענינו הי' מה שנמשך מן המים, בחי' המוחין. והיינו, דמצד זה שהי' המשך ומקבל מאלו שלפניו, הי' השביעי, עד שנאמר לו במקום גדולים אל תעמוד, אבל נוסף לזה יש בו ענין נעלה ביותר, שמצד זה פעל גם באהרן, ופעל את השראת השכינה ביום השמיני למילואים.

ויה"ר שע"י הלימוד בענינים אלו בתורה, בתורת רבותינו נשיאינו, יהי ונשלמה פרים שפתינו, ועד ששפתינו יביאו לידי גילוי הפרים בפועל, בכנור של ביהמ"ק של שמונה נימין ועשר נימין, במהרה בימינו ממש.

